

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΚΜ121 - ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΙΔΡΥΜΑ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ		
ΣΧΟΛΗ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΞΥΛΟΥ & ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΜ121	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	2		
ΑΣΚΗΣΕΙΣ/ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	1		
ΣΥΝΟΛΟ	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ – ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Αναμένεται, σύμφωνα με τις οδηγίες κατασκευής που θα παράσχει το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Γνώση: Να προμηθεύσει στον πτυχιούχο του Τμήματος το απαραίτητο γνωστικό υπόβαθρο σχετικά με τη δομή, λειτουργία και σημασία των φυσικών χερσαίων οικοσυστημάτων στην οικολογική ισορροπία και αειφορική ανάπτυξη του φυσικού περιβάλλοντος</p> <p>Δεξιότητες: και παράλληλα να δώσει τις βάσεις στο φοιτητή για την πληρέστερη κατανόηση των γνωστικών αντικειμένων της Διαχείρισης Δασικών Οικοσυστημάτων και της Διαχείρισης Λιβαδιών.</p> <p>Ικανότητες: Με τον τρόπο αυτό θα μπορεί να κατασκευάζει οικολογικούς χάρτες, να αναγνωρίζει τις σημαντικότερες λιβαδικές και δασικές φυτοκοινότητες, τη δομή των φυσικών χερσαίων οικοσυστημάτων, τα χαρακτηριστικά τους είδη και τα είδη με σημαντική διαχειριστική αξία.</p>
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος ο φοιτητής διδάσκεται και μαθαίνει τα παρακάτω: Βασικές έννοιες του δάσους ως βιοκοινότητας και της οικολογίας ως επιστήμης και τεχνικής. Δασικές διαπλάσεις πάνω στη γη (κατάταξη και διάκριση αυτών). Σκοποί της Δασικής Οικολογίας. Οι σπουδαιότερες φυτοκοινωνίες της χώρας μας. Περιβαλλοντικοί παράγοντες που επηρεάζουν το δάσος (ηλιακή ακτινοβολία, νερό, ατμοσφαιρικός αέρας, έδαφος, φυσιογραφία, ρύπανση, φωτιά, βιοτικοί παράγοντες), καθώς και επίδραση του δάσους πάνω σε αυτούς. Διαδικασία αύξησης, πολλαπλασιασμός, γηρασμός και διάρκεια ζωής των δασικών δένδρων. Σκοποί της Λιβαδικής Οικολογίας. Βιολογικός κύκλος, φυσιολογία, αύξηση και μορφογένεση των λιβαδικών φυτών. Δομή, λειτουργία και παραγωγικότητα των λιβαδικών οικοσυστημάτων. Οικολογία υγρών λιβαδιών. Επίδρασεις της βόσκησης στα φυτά και στο οικοσύστημα. Επίδρασεις του αβιοτικού περιβάλλοντος</p>
--

στα λιβαδικά οικοσυστήματα. Υδρολογική λειτουργία λιβαδιών. Διαχρονικές μεταβολές της λιβαδικής βλάστησης και διαδοχή. Κλιματική αλλαγή, διαταραχές, υποβάθμιση και ερημοποίηση λιβαδικών οικοσυστημάτων. Οικολογία γεωργικών, αστικών, βιομηχανικών οικοσυστημάτων.

Οι ασκήσεις του μαθήματος γίνονται μία (1) ώρα εβδομαδιαίως. Η παρακολούθηση αυτής από τους φοιτητές είναι υποχρεωτική κατά 50% τουλάχιστον. Από το 1ο μάθημα επισημαίνεται από τον διδάσκοντα η σημαντικότητα της παρακολούθησης αυτής, αλλά και της θεωρίας, ενώ δίνονται και κίνητρα για την αδιάλειπτη συμμετοχή των φοιτητών σ' αυτή.

Ουσιαστικά, οι ασκήσεις του μαθήματος αποτελούν συνέχεια της θεωρίας, όπου επιλύονται ασκήσεις οικολογίας που έχουν πρακτική εφαρμογή στο αντικείμενο. Στόχος των ασκήσεων είναι να μεγιστοποιήσει ο φοιτητής τις γνώσεις που απέκτησε από το θεωρητικό μέρος, με πρακτική άσκηση και ανάπτυξη επικοινωνιακού διαλόγου, επίλυσης αποριών και προβληματισμών, καθώς και η πρόσκτηση συνειδητής γνώσης και εφαρμογής βασικών της αρχών του αντικειμένου του μαθήματος στην πράξη.

Το μάθημα περιλαμβάνει υποχρεωτικές εκδρομές σε διαφορετικούς τύπους χερσαίων φυσικών οικοσυστημάτων.

Σχετικές κατευθύνσεις, και πλούσιο υλικό και οδηγίες αναρτώνται στο e-class.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</p>	<p>Εφαρμόζεται η Ερβαρτιανή (J.F. HERBART) μέθοδος διδασκαλίας. Η μέθοδος περιλαμβάνει τα παρακάτω στάδια:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Προετοιμασία των φοιτητών για να δεχθούν τη νέα γνώση, κυρίως με ανάκληση σχετικών γνώσεων 2. Παρουσίαση και εξήγηση της διδακτικής ενότητας 3. Σύνδεση με τα προηγούμενα 4. Γενίκευση και συμπεράσματα 5. Εφαρμογή: η νέα γνώση δοκιμάζεται στη πράξη. <p>Το μάθημα περιλαμβάνει δύο μέρη διδασκαλίας: Θεωρητικό, Εργαστηριακό/Άσκηση.</p> <p>Το Θεωρητικό περιλαμβάνει την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών σε μαθήματα εντός της αίθουσας με τη χρήση διαδραστικών μέσων. Οι φοιτητές ωθούνται στο να λάβουν μέρος σε ερευνητικές δραστηριότητες.</p> <p>Η Άσκηση περιλαμβάνει την υποχρεωτική ενασχόληση των φοιτητών με συγκεκριμένες δραστηριότητες που επιλέγουν από λίστα δραστηριοτήτων κάθε διδακτικής ενότητας του συγγράμματος της θεωρίας. Επιπλέον ανακοινώνονται στους φοιτητές τα επιτεύγματα της έρευνας σε συγκεκριμένους τομείς της επιστήμης του μαθήματος.</p> <p>Τέλος, διενεργούνται εκπαιδευτικές εκδρομές στα πλαίσια του μαθήματος κάθε εξάμηνο. Η συμμετοχή στις εκπαιδευτικές εκδρομές είναι υποχρεωτική.</p>									
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διαδραστικά μέσα • e-class • Χρήση διαδραστικού συγγράμματος (https://repository.kallipos.gr/handle/11419/1191) • Επικοινωνία με φοιτητές μέσω (α) πλατφόρμας –e-class και (β) e-mail. 									
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<p>Δραστηριότητα</p> <table border="1"> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>Άσκηση / Εργαστήριο</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td>125</td> </tr> </table>	Διαλέξεις	35	Άσκηση / Εργαστήριο	30	Αυτοτελής Μελέτη	60	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
Διαλέξεις	35									
Άσκηση / Εργαστήριο	30									
Αυτοτελής Μελέτη	60									
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125									
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>A. Η αξιολόγηση του <u>θεωρητικού</u> μαθήματος γίνεται <u>στο τέλος του εξαμήνου με γραπτές εξετάσεις</u>. Η διαδικασία των τελικών εξετάσεων είναι η τυπική που ακολουθείται σε όλα τα μαθήματα του Τμήματος.</p>									

	<p>Σε συμφωνία με τους φοιτητές που το επιθυμούν, η αξιολόγηση του <u>θεωρητικού</u> μαθήματος μπορεί να γίνει και με εξετάσεις προόδου που θα διεξαχθούν σε συμφωνημένη ημερομηνία μέσα στο εξάμηνο, σύμφωνα με το πρόγραμμα του Τμήματος.</p> <p>Δικαίωμα συμμετοχής στην αξιολόγηση του <u>θεωρητικού</u> μαθήματος έχουν οι φοιτητές που έχουν συμμετάσχει σε όλες τις εκπαιδευτικές εκδρομές στη διάρκεια του εξαμήνου.</p> <p>Το θεωρητικό μέρος συμμετέχει στο <u>65%</u> του τελικού βαθμού του μαθήματος.</p> <p>Β. Η αξιολόγηση της <u>Άσκησης /Εργαστηρίου</u> γίνεται <u>στο τέλος του εξαμήνου με γραπτές εξετάσεις</u>. Η διαδικασία των τελικών εξετάσεων είναι η τυπική που ακολουθείται σε όλα τα μαθήματα του Τμήματος.</p> <p>Δικαίωμα συμμετοχής στην αξιολόγηση της <u>Άσκησης</u> έχουν οι φοιτητές που έχουν (α) συμπληρώσει τον απαραίτητο αριθμό παρουσιών (50% των διδασκόμενων μαθημάτων) και (β) συμμετάσχει σε όλες τις εκπαιδευτικές εκδρομές στη διάρκεια του εξαμήνου.</p> <p>Η αξιολόγηση της <u>Άσκησης</u> συμμετέχει στο <u>35%</u> του τελικού βαθμού του μαθήματος.</p>
--	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Συγγράμματα στον ΕΥΔΟΞΟ

- Βραχνάκης Μ. 2015. Λιβαδοπονία. Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα - Κάλλιπος. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, σελ. 229. <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/1191> (Κωδ. ΕΥΔΟΞΟΣ: [320084](#)).
- Ντάφης Σ. 1986. Δασική Οικολογία. Θεσσαλονίκη: Γιαχούδης.(Κωδ. ΕΥΔΟΞΟΣ: [8636](#)).
- Begon M., R.W. Howarth, C.R. Townsend. 2015. Οικολογία (Πληθυσμοί, Βιοκοινότητες και Εφαρμογές). Αθήνα: Utopia Pbs [Κωδ. ΕΥΔΟΞΟΣ: 50657759](#)

Συγγράμματα εκτός ΕΥΔΟΞΟΥ

- Bonham C.D. 1989. Measurements for Terrestrial Vegetation. John Wiley & Son, 338 p.
- Southwood T.R.E. and P.A. Henderson. 2000. Ecological Methods. Blackwell Science, 575 p.
-